

Vyhodnotenie súťaže Detská mapa sveta 2011

V rámci medzinárodnej súťaže *Barbara Petchenik Children's World Map Competition 2011*, organizovanej Medzinárodnou kartografickou asociáciou (ICA), usporiadala Kartografická spoločnosť Slovenskej republiky v spolupráci s Geografickým ústavom SAV celoslovenské kolo umelecko-kartografickej súťaže pod názvom *Detská mapa sveta 2011*. Jej cieľom je podporiť deti a mládež v kreatívnom zobrazovaní sveta, zlepšiť ich kartografické vnímanie a prehĺbiť ich záujem o životné prostredie.

Súťaž vznikla v roku 1993 na pamiatku bývalej viceprezidentky ICA Barbary Petchenik, kartografky, ktorá sa venovala mapám určeným pre deti. Prebieha podľa pravidiel stanovených Medzinárodnou kartografickou spoločnosťou, zúčastniť sa jej môžu deti do 16 rokov. Pri hodnotení súťažných prác sa zohľadňujú nasledovné kritériá:

- zrozumiteľné posolstvo – zreteľné prepojenie kartografických prvkov s témou súťaže;
- kartografický obsah – zreteľný obraz celého sveta alebo jeho podstatnej časti a korektné proporčné znázornenie pevnín a oceánov primerané veku autora kresby (bez použitia šablón, podkladových máp a pod.);
- kvalita prevedenia – vhodné kartografické prvky (symboly, farby, názvy a i.) a celková estetická hodnota (vyvážený prístup a harmónia prvkov obrazu).

Veľkosť mapy nesmie presiahnuť formát A3, povrch súťaž-

nej práce by mal byť plochý. Pri tvorbe hraníc kontinentov, štátov a pod. súťažiaci nesmú používať žiadne šablóny ani pomocné kartografické podklady. Do súťaže sa zaraďujú originálne kartografické práce vytvorené tradičnými metódami (farbičky, vodové farby a i.) alebo s využitím počítačovej grafiky. Každá práca musí mať názov v anglickom alebo francúzskom jazyku. Súťažné práce sa zaraďujú do troch vekových kategórií: do 9 rokov, od 9 do 12 rokov a nad 12 rokov.

V zmysle platných pravidiel môže každú krajinu, ktorá má zastúpenie v ICA, reprezentovať v medzinárodnom kole šesť detských prác, ktoré posudzuje medzinárodná komisia. Ocenenia sa udeľujú každé dva roky počas

konferencie alebo valného zhromaždenia ICA. V tomto roku sa expozícia detských prác uskutoční už po desiatykrát. V predchádzajúcich ročníkoch reprezentovalo Slovensko celkovo 33 prác, z ktorých tri boli medzi ocenenými prácami (v rokoch 1995, 1993 a 2001).

Téma tohto ročníka súťaže bola *Žijeme v globalizovanom svete*. Cieľovou skupinou boli najmä deti s pozitívnym vzťahom k výtvarnému umeniu. Z tohto dôvodu bol propagačný materiál distribuovaný na 44 vybraných základných umeleckých škôl s odborom výtvarná výchova. Štyri mesiace pred uzávierkou súťaže ho zverejnil Geografický ústav SAV na svojej internetovej stránke. Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo 15. februára 2011 v knižnici Geografického ústavu SAV. Členmi hodnotiacej komisie boli: predseda Kartografickej spoločnosti SR doc. Ing. Jozef Čižmár, PhD., akademická maliarka Mgr. art. Ľubica Končeková a pracovníci Geografického ústavu SAV doc. RNDr. Ján Feranec, DrSc., RNDr.

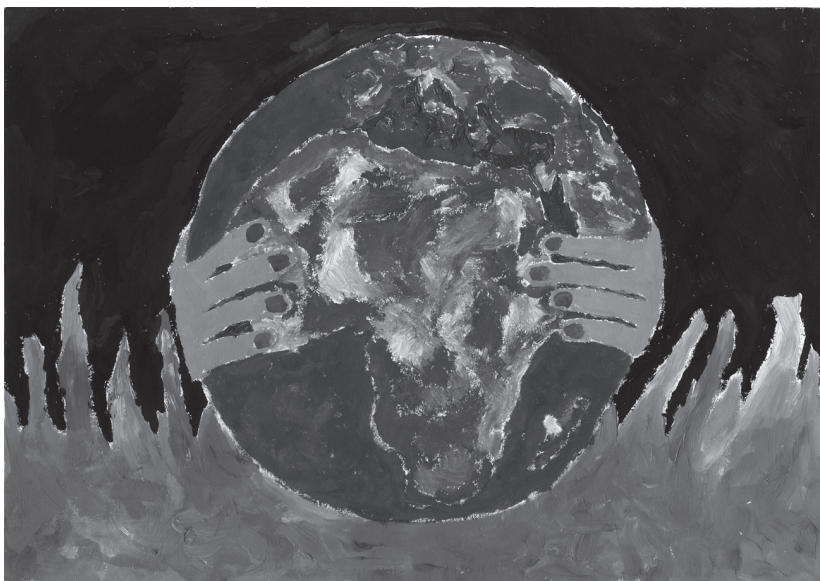
Obr. 1. ALL THE WORLD BEFORE ME – Soňa Šutorová (8 rokov)

Obr. 2. EUROPEAN COOPERATION – Adam Bázlik (11 rokov)

Obr. 3. EARTH IN FIRE (Global warming) – Kristína Masárová (14 rokov)

Monika Kopecká, PhD. a Mgr. Martina Cebecauerová, PhD.

Do súťaže sa zapojilo 224 detí prevažne zo základných umeleckých škôl. Najpočetnejšou kategó-

riou boli účastníci vo veku 9 – 12 rokov, ktorí z celkového počtu predstavovali 59 %. Hodnotiacia komisia posudzovala celkovo 237 prác. Najčastejšie použitým spôsobom výtvarného zobrazenia

bola kresba, resp. kresba kombinovaná s maľbou, v ojedinelých prípadoch deti použili aj počítačovú grafiku.

Väčšina prác zachytávala mapy celého sveta (takmer 60 % prác). V najmladšej vekovej kategórii sa deti zameriavali aj na zobrazenie jednotlivých štátov, v strednej vekovej kategórii boli vo väčšej miere zastúpené zobrazenia jednotlivých kontinentov. Napriek tomu, že v pravidlách súťaže sa uvádza požiadavka zachytiť na súťažnej práci zreteľný obraz sveta alebo jeho podstatnej časti, niektoré práce predstavovali vesmír, lokálnu krajinu, prípadne v rámci umeleckého chápania zobrazovali „abstraktnú“ mapu bez skutočného zobrazenia zemského povrchu.

Často opakovanou chybou bolo nedostatočné prepojenie prác s témou súťaže „Žijeme v globalizovanom svete“, resp. málo výstižný názov práce. Podstatná časť súťažných prác zobrazovala postavy (napr. deti držiace mapu, ľudské rasy). Okrem nich sa na kresbách často objavovali vlajky štátov, svetoznáme dominanty ako napr. Eiffelova veža alebo iné prvky typické pre jednotlivé kontinenty (napr. kengura, palma, iglu). Globalizovaný svet znázorňovali aj mobilné telefóny, športové náčinie (skateboard, futbalová lopta, hokejky) alebo dopravné prostriedky (loď, autá, lietadlá, rakety). Zaujímavé boli pokusy detí zobrazit' negatívne environmentálne javy pomocou dymiacich komínov, zbraní či veľrybárskych lodí v akcii.

Hodnotiacia komisia rozhodla o nasledovných víťazoch súťaže:

Kategória (do 9 rokov)

1. miesto: Soňa Šutorová, 8 r., ZUŠ J. Melkoviča, Stará Lubovňa (obr. 1);
2. miesto: Monika Szundiová, 6 r., ZUŠ Exnárova, Bratislava;
3. miesto: Kamila Hanicová, 8 r., SZUŠ Ružová dolina, Bratislava;

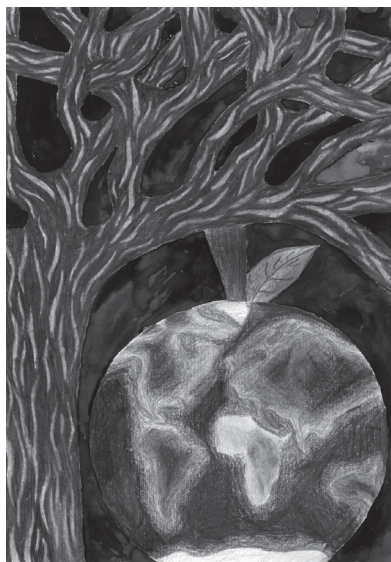
Kategória (9 – 12 rokov)

1. miesto: Adam Bázlik, 11 r., ZUŠ J. Kresánka, Bratislava (obr. 2);
2. miesto: Alex Nikolov, 10 r., ZUŠ E. Suchoňa, Bratislava;
3. miesto: Georgios Somarakis, 11.r., ZUŠ Púchov;

Kategória (nad 12 rokov)

1. miesto: Kristína Masárová, 14 r., ZŠ Hrnčiarovce nad Parnou (obr. 3);
2. miesto: Nina Richterová, 14r., ZUŠ L. Rajtera, Bratislava (obr. 4);
3. miesto: Terézia Široká, 13 r., ZUŠ F. Veselého, Stropkov;

Okrem vyššie uvedených účastníkov získalo ocenenie ďalších 23 prác. Autorom víťazných a ocenených prác komisia udelila diplomy a pochvalné listy spolu s vecnými

Obr. 4. OVERRIPE FRUIT – Nina Richterová (14 rokov)

cenami. Ostatní účastníci dostali pochvalné listy za účasť v súťaži. Šesť ocenených prác (prvé dve miesta z každej vekovej kategórie) postúpilo do medzinárodného kola, ktoré sa uskutoční počas 25. medzinárodnej kartografickej konferencie a 15. valného zhromaždenia ICA v dňoch 3. – 8. júla 2011 v Paríži. Pri tejto príležitosti bude zároveň vyhlásená téma pre ďalšie kolo súťaže *Barbara Petchenik Children's World Map Competition 2013*, ktoré sa uskutoční v Drážďanoch.

RNDr. Monika Kopecká, PhD.,
monika.kopecka@saoba.sk
Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava,

Interdisciplinárny prístup v krajinskej ekológii

Mária Barančoková, Ján Krajčí, Jozef Kollár, Ingrid Belčáková (eds.): **Landscape Ecology – Methods, Applications and Interdisciplinary Approach**. Bratislava : Institute of Landscape Ecology, Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 2010, 890 p. ISBN 978-80-89325-16-0

Koncom roka 2010 vyšla na Ústave krajinskej ekológie SAV monografia (spolu s CD nosičom) s názvom **Krajinná ekológia – metódy, aplikácie a interdisciplinárny prístup**. Publikácia pozostáva z troch kapitol:

- Krajinná ekológia – teória a prax (6 príspevkov);
- Krajina – využitie, vývoj a ochrana (35 príspevkov);
- Krajinná ekológia a metódy iných vedných disciplín (27 príspevkov).

Monografia vznikla na základe prezentácie najnovších vedeckých výsledkov z oblasti krajinskej ekológie na Slovensku a v zahraničí počas 15. medzinárodného sympózia o problematike

krajinoekologického výskumu (29. 9. – 2. 10. 2009, Bratislava). Okrem teoreticko-metodologických tém prináša aj výsledky štúdií na národnej, regionálnej a miestnej úrovni z územia Európy (napr. z Českej republiky, Maďarska, Nórska, Poľska, Ruska – Kaukazu, Slovenska) a Ázie (z Ruska – Sibíri, Nepálu, Japonska a i.) a tiež výsledky z oblasti botanického, fytoecologického, lesníckeho, zoologického a pedologického výskumu krajiny.

RNDr. Mária Barančoková, PhD.,
maria.baranckova@saoba.sk

Ústav krajinskej ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava

Landscape ecology – methods, applications and interdisciplinary approach

Mária Barančoková, Ján Krajčí, Jozef Kollár & Ingrid Belčáková (eds.)

